

ATTUNDA TINGSRÄTT

Ink. 2019-08-26
Akt. T 9015-19
Aktbil. 1

Attunda tingsrätt

Box 940
ATTUNDA TINGSRÄTT
Tvistemål 4

191 29 Sollentuna

INKOM: 2019-08-26
MÅLNR: FT 9615-19
AKTBIL: 1

Stockholm 2019-08-21

Ansökan om stämning

Käranden

AirHelp Limited
CB No. 1926223
BR No. 61625023-000
9B Amtel Building
148 Des Voeux Road Central
Central
Hong Kong

Ombud

Jur. kand. Marie Bexelius,
AirHelp Limited
c/o Epicenter Stockholm
Mäster Samuelsgatan 36
111 57 Stockholm
marie.bexelius@airhelp.com
+4673-654 81 23

Svaranden

Scandinavian Airlines System Denmark – Norway – Sweden, org. Nr
902001-7720, Att. STODL, 195 87 Stockholm

Saken

Fordran

I egenskap av ombud för AirHelp Limited ("Käranden") ansöker undertecknad härmed om stämning gentemot Scandinavian Airlines System Denmark – Norway – Sweden ("Svaranden") under anförande av följande:

1. Yrkande

- 1.1. Käranden yrkar att Svaranden till Käranden ska utge ett kapitalbelopp om 250 EUR jämte dröjsmålsränta enligt 4 § samt 6 § räntelagen (1975:636) från dagen för delgivning av stämningsansökan fram till dess att full betalning sker.

2. Grunder

- 2.1. Sebastian Schönström har köpt och erlagt betalning för en flygresor från Sturup flygplats, Malmö (MMX) till Arlanda flygplats, Stockholm (ARN) som skulle utföras av Svaranden 2019-04-29. Flygningen, SK 130, skulle avgå från MMX kl. 06.30 och ankomma till ARN kl. 07.40 enligt bifogad biljett, se bilaga 1. Kort innan ordinarie avgångstid fick Sebastian Schönström ett meddelande från Svaranden om att flygningen hade blivit inställd på grund av strejk. Svaranden kunde inte erbjuda en ombokning utan Sebastian Schönström fick på egen hand ombesörja en alternativ transport från Malmö till Stockholm.
- 2.2. Eftersom Sebastian Schönström mindre än sju dagar före den tidtabellsenliga avgångstiden underrättades om att flygningen blev inställd, och inte erbjöds ombokning så att han kunde avresa högst en timme före den tidtabellsenliga avgångstiden och nå sin slutliga bestämmelseort senast två timmar efter den tidtabellsenliga ankomsttiden har han, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91 ("Förordningen"), rätt till kompensation. Enligt artikel 7 i Förordningen uppgår kompensationen till 250 EUR för alla flygningar på högst 1500 kilometer.
- 2.3. Sebastian Schönström har överlåtit alla rättigheter till kompensation för den inställda flygningen till Käranden genom här bifogat överlåtelseavtal, se bilaga 2.

3. Sakomständigheter

- 3.1. Under perioden 26 april till 3 maj 2019 strejkade Svarandens piloter, vilket orsakade att ca 4 000 av Svarandes flygningar ställdes in eller blev försenade med mer än 3 timmar, så även flygningen SK 130 mellan MMX och ARN den 29 april 2019. Över 370 000 passagerare drabbades av strejken och var tvungna att hitta alternativa transportlösningar. Sebastian Schönström var en av alla passagerare som drabbades.
- 3.2. Under 2017 slöt Svaranden ett kollektivavtal med piloterna som skulle gälla för tre år framöver. Avtalet skulle således omförhandlas under våren 2020. Piloterna fick dock igenom en klausul innebärandes att avtalet kunde sägas upp från deras sida ett år innan det löpte ut, något som piloterna också kom att utnyttja.
- 3.3. De nya förhandlingarna mellan Svaranden och SAS Pilot Group (de fyra skandinaviska pilotföreningarna) bröt emellertid samman i början av april 2019. Redan den 2 april varslade SAS Pilot Group om att en strejk skulle komma att utlysas från och med den 26 april. Strejkåtgärden berodde på missnöje bland piloterna rörande främst lön och arbetsscheman.
- 3.4. Det bör särskilt påpekas att parterna är överens om de faktiska omständigheterna i målet samt att ersättningsanspråket i och för sig omfattas av Förordningen och berättigar passagerare till en kompensation om 250 EUR.
- 3.5. Kravet har anmälts till Svaranden och Svaranden har informerat Käranden om att Käranden inte har rätt till kompensation i detta fall eftersom den aktuella flygningen blev inställd på grund av "extraordinära omständigheter", jmf. Förordningen art. 5, p. 3.
- 3.6. Den i målet föreliggande tvisten är alltså huruvida pilotstrejken som pågick mellan den 26 april och den 3 maj 2019 faller inom begreppet "extraordinära omständigheter" och därmed undantagsvis fräntar Svaranden ersättningsansvar utifrån en strikt tolkning av Förordningen art. 5 p. 3, jmf. mål C-549/07 ("Wallentin-Hermann").
- 3.7. Det är Svaranden som har bevisbördan för att undantaget i Förordningen art. 5, p. 3 är tillämpligt, dvs. att orsaken till att flygningen ställdes in var just "extraordinära

omständigheter" som Svaranden inte hade kunnat undvika genom att vidta alla rimliga försiktighetsåtgärder, jmf. ordalydelsen i Förordningen art. 5, p. 3.

3.8. I ett avgörande i mål C-195/17 m.fl. av den 17 april 2018 betonade EU-domstolen att en den omständigheten att en betydande andel av den flygande personalen spontant är frånvarande ("vild strejk") och som har sitt ursprung i det överraskande tillkännagivandet från det lufttrafikföretag som utför flygningarna att omorganisera företaget inte omfattas av begreppet "extraordinära omständigheter". I detta avseende konstaterar domstolen i punkterna 40 och 41:

40 *Såsom Europeiska kommissionen har påpekat i sitt skriftliga yttrande, utgör omstrukturering och omorganisationer i företag en del av företagens normala förvaltning.*

41 *Således kan lufttrafikföretagen i sin normala verksamhet konfronteras med meningsskiljaktigheter eller konflikter med sin personal eller en del av personalen.*

Vidare framgår av punkt 48 i domen:

48 *Av det anförda följer att de två första frågorna i målen C-195/17, C-197/17–C-203/17, C-226/17, C-228/17, C-274/17, C-275/17, C-278/17–C-286/17, C-290/17 och C-291/17 och frågorna i mål C-292/17 ska besvaras på följande sätt: artikel 5.3 i förordning nr 261/2004, jämförd med skäl 14 i förordningen, ska tolkas så, att den omständigheten att en betydande andel av den flygande personalen spontant är frånvarande ("vild strejk") – såsom frånvaron i de nationella målen, som har sitt ursprung i det överraskande tillkännagivandet från det lufttrafikföretag som utför flygningarna att omorganisera företaget, och till följd av en uppmaning som inte kom från arbetstagarrepresentanterna utan spontant från arbetstagarna själva, vilka sjukanmält sig – inte omfattas av begreppet "extraordinära omständigheter", i den mening som avses i denna bestämmelse.*

3.9. Käranden anser således att strejken bland Svarandens piloter mellan den 26 april och den 3 maj 2019 inte kan anses utgöra en "extraordinär omständighet" som fråntar Svaranden ersättningsansvar. Att sluta kollektivavtal ingår i den ordinarie affärsverksamheten för ett trafikflygbolag och flygbolaget kan i allmänhet tvingas konfronteras med tvister eller till och med konflikter med dess personal i samband med denna typ av kollektiva och återkommande löneförhandlingar.

3.10. Således har Svaranden inte uppfyllt bevisbördan för att pilotstrejken var en extraordinär omständighet.

3.11. Svaranden är därför ersättningsskyldig för den yrkade kompensationen till Käranden.

4. Målets handläggning

4.1. Pilotstrejken bland SAS piloter påverkade många passagerare från många olika EU-länder och det finns krav på kompensation anhängiga i domstolar i flera medlemsstater. Rättsläget är oklart. EU-domstolens praxis tolkas olika i olika länder. Airhelp och SAS har därför under hand kommit överens om att söka underställa EU-domstolen de avgörande rättsfrågorna, för att på detta sätt få klarhet i rättsläget och ett auktoritativt svar som gäller i alla medlemsstater.

4.2. Eftersom utfallet i saken bygger på en tolkning av EU-lagstiftning hemställer parterna att tingsrätten hänskjuter frågor till EU-domstolen i enlighet med artikel 267 i EUF-fördraget, särskilt eftersom (i) frågan är av principiell karaktär och kommer att ha stor betydelse för utfallet i ett stort antal liknande ärenden, varvid tingsrätten görs uppmärksam på att Käranden ensam har knappt 15 000 ärenden och ca. 20 000 passagerare som väntar på svar i denna principiella fråga; (ii) EU-domstolen inte tidigare har prövat en pilotstrejk som (a) anmälts av Pilots Association och som inte var ett avtalsbrott, och (b) inte berott på ett flygbolags oväntade tillkännagivande av en omstrukturering av företaget och (iii) det av processekonomiska skäl är motiverat att få saken hänskjuten till EU-domstolen innan Sverige och andra länders rättssystem belastas med upp till 300 000 enskilda fall.

4.3. EU-domstolen uppmanas således att besvara följande frågor som parterna gemensamt har formulerat enligt följande:

1. Utgör en strejk hos flygpiloter som är anställda av ett lufttrafikföretag, och vilkas medverkan krävs för att utföra en flygning, en "extraordinär omständighet" enligt artikel 5(3) i förordning 261/2004, när strejken inte vidtas i anledning av en åtgärd som beslutats eller meddelats av lufttrafikföretaget, utan som varslas och lagenligt inleds av arbetstagarorganisationer som stridsåtgärd i avsikt att förmå lufttrafikföretaget att efterkomma arbetstagarorganisationernas krav genom att höja löner, ge förmåner eller ändra anställningsvillkoren?
2. Vilken betydelse, om någon, ska tillmätas skäligheten i arbetstagarorganisationernas krav och, särskilt, att kraven på löneförhöjningar är betydligt högre än de löneförhöjningar som generellt sett tillämpas på de relevanta nationella arbetsmarknaderna?
3. Vilken betydelse, om någon, ska tillmätas omständigheten att lufttrafikföretaget, i syfte att undvika en strejk, godtar ett förlikningsförslag från ett nationellt organ med ansvar för att medla i arbetstvister medan arbetstagarorganisationerna inte gör det?

4.4 För det fall tingsrätten skulle finna muntlig förhandling erforderlig önskar undertecknad, av processekonomiska skäl, få inställa sig per telefon. Direkttelefonnummer framgår ovan.

Stockholm som ovan

Marie Bexelius

Bilagor:

1. Sebastian Schönströms biljett avseende flygning SK 130, 2019-04-19,
2. Överlåtelseformulär mellan Sebastian Schönström och Airhelp Limited.